

Ove Johansen:

Indledning.

POLITICA har i løbet af de seneste årgange udsendt en række temanumre med særlige områder af det politiske liv som emne. Hermed er markeret i hvert fald to vigtige tendenser inden for statskundskaben. Den ene er en markant udvidelse af området for de samfundsvidenskabelige problemer, der optages til udforskning, mens den anden er bekræftelsen af en erkendelse af, at statskundskaben ikke skiller sig ud fra de øvrige samfundsvidenskabelige fag i kraft af anvendelsen af en given metode, men netop ved sin tilgang til de studerede problemer: hvilke processer man retter opmærksomheden imod i et givet samfundsmæssigt (del-)system, og hvilke spørgsmål man stiller under udforskningen heraf.

Det foreliggende temanummer om boligpolitik er en illustration af den fremhævede mangfoldighed. Boligpolitikken må regnes til et af de områder, hvor tværfaglige studier vil kunne øge indblikket også i de problemstillinger, statskundskaben stiller op. Samtidig er det en vågnende erkendelse, at der ikke opnås et tilstrækkeligt indblik i hele det boligpolitiske studieobjekt uden at anlægge en procesvinkel herpå for at indfange boligpolitikens dynamik.

Boligpolitikken i Danmark er i de seneste årtier blevet udformet i et spændingsfelt. På den ene side er den i meget vid udstrækning bestemt gennem fastlæggelsen af »doseringen« af forholdet mellem en række af de generelle instrumenter, statsmagten anvender i sin økonomisk-politiske styring. Som eksempel er fastlæggelsen af den danske rente meget illustrativ. I rentepolitikken indgår hensyn til valutareserverne, hensyn til investeringspåvirkningen, hensyn til konkurrenceevnen og hensyn til inflationen. Men set under et andet aspekt er renten en af de væsentligste omkostningsfaktorer for nybyggeriet, og - på lidt længere sigt - en forstærkende faktor for opbygningen af huslejespændinger på store dele af boligmarkedet. På den anden side står der også på boligområdet en række interesser over for hinanden, hvor de forskellige grupper af interesserepræsentanter kæmper for at blive hørt ved udformningen af boligpolitiske beslutninger, således at de af dem repræsenterede hensyn - og ikke alene de af den økonomiske politik afledte - kommer til at influere på de boligpolitiske beslutninger.

Det er ret åbenlyst, at analyser af den art bliver særdeles komplicerede, og at man med et temanummer af den her foreliggende karakter kun kan dække et beskedent hjørne af det samlede emne. Det er derfor valgt at give et indblik i tre af de strukturtyper, hvor de for boligpolitikken afgørende beslutninger træffes.

I Ove Johansens artikel er det politisk-parlamentariske plan i centrum, idet forklaringsfaktorer, der har deres udspring i det politiske system, søges knyttet sammen med faktorer uden for dette gennem en analyse af aktørernes parlamentariske adfærd.

Ole Qvist, Asger Munk og Bent Fjord viser i deres artikel, hvorledes det administrative system har spillet sammen med øvrige dele af det politiske system i udformningen af to af de seneste års større reformtiltag på boligområdet, nemlig

byfornyelsen og indeksfinansieringen, lovforberedelser der begge involverede offentligheden og interesserepræsentanterne gennem et høringsinstitut.

Endelig betragter Jens Lunde boligpolitikken under en ny økonomisk synsvinkel. Hvor den økonomiske krise hidtil har fået lov at reducere byggesektoren, stilles nu spørgsmålet, hvorfor det ikke bliver forsøgt at forcere den økonomiske vækst ved hjælp af en ekspansiv byggepolitik. Også i dette tilfælde viser det sig, at svaret herpå findes i et samspil af økonomisk-politiske hensyn, som det endnu næppe er ganske muligt at opstille generelle regler for.

Det er et ønske, at udsendelsen af dette temanummer må inspirere andre til også at give sig i kast med studier af boligpolitiske emner. Til at fremme dette formål og for at øge hæftets avendelighed til undervisningsbrug, er artiklerne suppleret med et appendiks, hvori der er foretaget et sammendrag af en række af de vigtigste tidsserier af nøglestørrelser for byggeriets og boligsektorens udvikling under de økonomiske kriseår efter 1973.